

УДК 658.27

ВСТАНОВЛЕННЯ ТЕРМІНУ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В УМОВАХ ДИНАМІЧНОЇ ЗМІНИ СЕРЕДОВИЩА ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Студ. А.О. Медеян, гр. МГОА-18
Науковий керівник доц. А.О. Саюн
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Метою дослідження є аналіз особливостей вітчизняної та зарубіжної практики ведення обліку основних засобів, як основи господарської діяльності та однієї з найважливіших складових активів підприємства.

Завдання дослідження - проаналізувати особливості вітчизняної та зарубіжної практики ведення обліку основних засобів. Основну увагу приділити встановленню термінів експлуатації основних засобів в умовах зміни середовища функціонування підприємства.

Об'єкт та предмет дослідження. Встановлення терміну експлуатації основних засобів в умовах динамічної зміни середовища функціонування підприємства в сучасних умовах.

Результати дослідження. Основні засоби відіграють важливу роль в обліку будь-якого господарюючого суб'єкта, оскільки вони становлять найбільшу питому вагу у структурі активів підприємств. Усі основні засоби, без винятку, мають певний строк корисного використання, тому всі підприємства мають справу із особливостями визначення строку їх корисного використання [2].

На даний час строк корисної експлуатації об'єкта основних засобів визначається суб'єктами господарювання самостійно виходячи з власних міркувань. У зв'язку з цим виникає значний рівень суб'єктивізму при здійсненні такої оцінки. Законодавчо-нормативні акти, що регулюють ведення обліку основних засобів на підприємстві не містять критеріїв чи алгоритмів визначення строку використання основних засобів.

Визначення самого поняття наведено у П(С)БО 7 «Основні засоби», згідно з яким: «строк корисного використання (експлуатації) – очікуваний період часу, протягом якого необоротні активи будуть використовуватися підприємством або з їх використанням буде виготовлено (виконано) очікуваний підприємством обсяг продукції (робіт, послуг)» [1].

Це означає, щоб встановити строк експлуатації для певних основних засобів потрібно мати деякі технічні навички. Саме тому ці завдання мають вирішувати відповідні спеціалісти, які відповідають за експлуатацію об'єкта основних засобів [3].

Положеннями П(С)БО 7 встановлено такі фактори впливу на формування строку корисного використання:

- моральний знос (внаслідок технічного прогресу або зміни попиту на продукцію);
- очікуваний фізичний знос;
- правові або аналогічні обмеження щодо використання об'єкта (наприклад, строк оренди передбачений угодою, або законодавство, що визначає граничний строк безпечної експлуатації певних об'єктів).

Враховуючи відсутність чітких критеріїв щодо визначення майбутнього морального чи фізичного зносу, дуже складно встановити строк корисної експлуатації об'єктів основних засобів відштовхуючись лише від цих факторів. А беручи до уваги різноманіття об'єктів основних засобів впливати на визначення строку корисної експлуатації можуть і інші

фактори, які залежатимуть як від виду основних засобів, так і від особливостей діяльності підприємства.

Оскільки середовище функціонування підприємства постійно змінюється внаслідок впливу зовнішніх та внутрішніх чинників, варто зазначити, що при встановленні строку корисної експлуатації об'єкта необхідно відштовхуватися від сучасних умов. Адже критерії для встановлення терміну експлуатації для одного і того ж виду основних засобів сьогодні і через кілька років можуть істотно відрізнятись.

Податковий кодекс України прописує мінімальні строки експлуатації з погляду податкового законодавства. У податковому обліку амортизація нараховується протягом строку корисного використання об'єкта, встановленого платником податків, але не меншого від мінімально допустимого строку, чітко регламентованого для кожної групи основних засобів. Для бухгалтерського обліку не встановлено жодних обмежень щодо встановлення строків корисного використання. Проте для зручності на підприємстві найчастіше застосовують строки визначені ПКУ.

Оскільки строк корисного використання (експлуатації) визначають виходячи з корисності об'єкта для конкретного підприємства, він може бути коротший, ніж нормативний (технічний, економічний) строк експлуатації [4].

Важливим моментом також є те, що крім загального визначення об'єкта основних засобів, саме строк корисного використання може бути ключовим критерієм для ідентифікації одного об'єкта як сукупності різних об'єктів з різними строками корисного використання.

Основною метою визначення строку корисного використання основних засобів є виявлення можливих резервів ефективнішого їх використання, розробка заходів щодо покращення їх прибутковості, оптимізація витрат та доходів по основних засобах та аналіз правильності нарахування амортизації.

Висновки. У кожній країні сформувалися свої особливості ведення бухгалтерського обліку під впливом різних факторів (рівень розвитку національної економіки, політичний устрій, економічна, податкова політика держави тощо).

Врахування зарубіжного досвіду обліку для українських підприємств має важливе значення для налагодження активної співпраці з міжнародними компаніями, виходу на світовий ринок товарів, послуг, інформаційних технологій, залученню іноземних інвесторів, капіталу.

Ключові слова: основні засоби, міжнародний стандарт бухгалтерського обліку, положення (стандарт) бухгалтерського обліку, оцінка, амортизація.

ЛІТЕРАТУРА

1. Мельник Н. Характеристика сучасного рівня впровадження МСФЗ в світі. Бухгалтерський облік і аудит. 2018. № 3. С. 25-30. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/boau_2018_3_6
2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» / Міжнародний документ від 01.01.2012. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/>
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби». Затв. наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 року №92. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>
4. Гавриловський О. С., Стащенко Ю. В. Поняття «необоротні активи» в обліковій практиці. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. № 19. С. 498–502. URL: <http://global-national.in.ua/archive/192018/96.pdf>